

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת : חברת הכנסת מרב מיכאלי

פ/25/2355

הצעת חוק התרבות והאומנות (תיקון – הקצאת תקציב שנתי לתרבות ולאומנות), התשפ"ג–2023

1. הוספת סעיף א1 .1 בחוק התרבות והאומנות, התשס"ג–2002¹ (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 1 יבוא :

1א. "מטרה .א1 חוק זה נועד לחזק את מעמדו של תחום התרבות והאומנות בישראל, לקבוע את יעדי התקציב המוקצה לתחום זה ולהסדיר את דרכי חלוקת התקציב ואופן ניצולו."

2. תיקון סעיף 1 .2 בסעיף 1 לחוק העיקרי, אחרי ההגדרות "תחום פעולה" ו"סעיף תקציב" יבוא :
"התקציב השנתי לתרבות ואומנות" – התקציב הכלול בתחום פעולה – תרבות, במסגרת סעיף תקציב המשרד האחראי על תחום התרבות, והמיועד למטרות אלה בלבד :

(1) תמיכה במוסדות תרבות ואומנות מקצועיים ;

(2) פעולות לקידום העשייה האומנותית המקצועית והפצתה בציבור הרחב ;

(3) תמיכה בבתי ספר על תיכוניים להכשרת יוצרים ומבצעים שאינם מוסדות להשכלה גבוהה כמשמעותם בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח–1958² ;

(4) יוזמות, פעולות ומפעלים לעידוד ולקידום היצירה והאמן, לרבות באמצעות מענקים, מלגות ופרסים ;

(5) יוזמות ופעולות להקמה של גופים חדשים בתחומי התרבות והאומנות ולטיפוח ועידוד של תחומי תרבות ואומנות חדשים ;

¹ ס"ח התשס"ג, עמ' 64.
² ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

(6) שימור המורשת התרבותית של החברה הישראלית על כל גווניה ;

(7) תקציב המועצה הישראלית לתרבות ואומנות ;”.

תיקון סעיף 12 .3 בסעיף 12 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (א) יבוא :

”(1א) התקציב השנתי לתרבות ואומנות לא יפחת מאחוז אחד מסך התקציב השנתי של מדינת ישראל כפי שנקבע בחוק התקציב השנתי של אותה שנה.

(2א) לא ייקבע בחוק תקציב שנתי לתרבות ואומנות שהוא בשיעור שונה מהשיעור שנקבע בסעיף קטן (1א) אלא בנסיבות מיוחדות ואם צוין במפורש בחוק כי סעיף 12 לחוק לא יחול באותה שנת תקציב.”

החלה בהדרגה .4 (א) על אף האמור בסעיף קטן 12(א), כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה, החל משנת התקציב 2021 ועד שנת התקציב 2028 (בסעיף זה – שנות התקציב), לא יפחת התקציב השנתי לתרבות ואומנות מהשיעור שלהלן :

(1) בשנת התקציב 2021 – 0.30 אחוז מסך התקציב השנתי של מדינת ישראל ;

(2) בשנת התקציב 2022 – 0.40 אחוז מסך התקציב השנתי של מדינת ישראל ;

(3) בשנת התקציב 2023 – 0.50 אחוז מסך התקציב השנתי של מדינת ישראל ;

(4) בשנת התקציב 2024 – 0.60 אחוז מסך התקציב השנתי של מדינת ישראל.

(5) בשנת התקציב 2025 – 0.70 אחוזים מסך התקציב השנתי של מדינת ישראל ;

(6) בשנת התקציב 2026 – 0.80 אחוזים מסך התקציב השנתי של מדינת ישראל ;

(7) בשנת התקציב 2027 – 0.90 אחוזים מסך התקציב השנתי של מדינת ישראל ;

(8) בשנת התקציב 2028 – 1.00 אחוז מסך התקציב השנתי של מדינת ישראל.

(ב) לא ייקבע בחוק תקציב שנתי באחת משנות התקציב שיעור שונה מהאמור בסעיף קטן (א) אלא בנסיבות מיוחדות ואם צוין במפורש בחוק כי הוראת אותו סעיף לא תחול באותה שנת תקציב.

דברי הסבר

מאז ימי קדם נזקקו יוצרים ואמנים לחסות השלטונות ולמימנם כדי לקיים את העשייה האומנותית. ואולם בעוד שבעבר ניתן המימון על פי גחמות השליט, הרי שבעידן המודרני השלטון מכיר בזכותו של אדם ליצור ולבטא את עצמו ובתרומתה של העשייה התרבותית לחוסן חברתי. לפיכך, כדי להבטיח שתקצוב התרבות והאומנות יאפשר יצירה איכותית עם אופק ויציבות, נדרש לעגן תקציב זה בחוק. בהתאם לכך, החליטה אונסק"ו בשנת 1998 להמליץ למדינות החברות בארגון להקצות לפחות אחוז אחד מסך תקציב המדינה לנושא התרבות. החלטה זו נועדה לממש את זכותו של כל אדם לצרוך תרבות וליטול חלק בעשייה התרבותית והאומנותית.

התקציב השנתי לתרבות ולאומנות בישראל עומד על פחות מ-0.2% מסך התקציב השנתי של המדינה. תקציב זה נמוך משמעותית מהתקצוב המקובל במדינות המערב, והכול כאשר מדינת ישראל היא מדינה קולטת עלייה וקיימים בה עקב כך גווי תרבות רבים ומורכבים.

כתוצאה מהתקצוב הנמוך ביותר של תחום התרבות בישראל, מוטלות מגבלות כלכליות קשות על העשייה האומנותית במדינה, וחלק ניכר מהמוסדות נאלץ להתנהל לרוב על בסיס גירעוני ולפעול לפי שיקולי רייטינג ולא לפי איכות. גם היכולת להפיץ את התרבות והאומנות לאוכלוסיות חלשות ולפריפריה נפגעת כתוצאה מהתקצוב הנמוך, ובכך נגרמת פגיעה בזכותן של אוכלוסיות אלה לצרוך תרבות וליטול חלק בתהליך היצירה.

מתוך הכרה בחובת המדינה לטפח את העשייה האומנותית, לחזק את המורשת התרבותית של עם ישראל ולעודד כל אדם ליצור ולצרוך תרבות, נדרש להבטיח את חלקו של תקציב התרבות והאומנות מתוך תקציב המדינה.

עם זאת, בהתחשב בקשיים הכלכליים בפניהם ניצבת מדינת ישראל, מוצע לקבוע כי הגידול בתקציב התרבות ייעשה באופן הדרגתי. כך שבשלב הראשון, בשנת 2021, יעמוד תקציב התרבות על שיעור של 0.30 אחוזים בלבד מתקציב המדינה, ובמהלך הדרגתי יגדל תקציב התרבות עד כדי אחוז אחד מתקציב המדינה. בשלב זה לא מוצע לקבוע גידול נוסף מעבר לשיעור זה, אלא לאחר שייבחנו השלכות הגידול המוצע בתקציב התרבות ולאומנות.

על מנת למנוע שינוי במשתמע של חוק זה במסגרת חוק תקציב שנתי, מוצע לקבוע כי לא ניתן לשנות את השיעורים הקבועים בחוק התרבות והאומנות אלא במסגרת הוראה מיוחדת הקובעת כי סעיף 12 לחוק התרבות והאומנות לא יחול כלל באותה שנה.

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/1355/24).

הצעת החוק זהה לפ/1355/24 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ב בשבט התשפ"ג (13.02.2023)